

Roelof Klein

Albert van der Kaap en Aafke Huizing

De opvolger van Barend Sanders als dominee in Gasselte was Roelof Klein. Hij diende de gemeente nog geen twee jaar, van 12 december 1888 tot 16 november 1890.

In de vacature Barend Sanders zijn er twaalf kandidaten, zo lezen we op 23 april 1888 in de krant. Op 22 juni van dat jaar wordt een beroep uitgebracht op dominee Pieter Georg Siemens van Den Andel, maar hij neemt het beroep niet aan. Ook dominee. A.E.van Eerde uit Veenhuizen, op wie op 23 juli een beroep wordt uitgebracht, bedankt. Meer geluk hebben ze met ds. Roelof Klein uit Lutkewierum, hij neemt het beroep wel aan al blijft hij slechts kort in Gasselte.

Roelof Klein kwam uit een echt predikantengezin. Zijn vader Klaas Hindriks Klein, getrouwd met Catharina Elisabeth Mestich/Mestingh, was predikant, net als diens vader Hendrik Harms Klein (o.a. in Oldeberkoop). Ook een broer van Roelof, Agathus, was predikant, net als diens schoonvader Hendrik Husinga.

Roelof werd geboren op 12 februari 1839 in Veenwouden en trouwde op 12 augustus 1864 in Groningen met Stijntje Wilhelmina Holthuis, geboren op 19 maart 1840 in Groningen. Stijntje was een dochter van koek- en suikerbakker Roelof Karssen Holthuis uit Groningen en Stijntje Wilhelmina Miedendorp. Uit dit huwelijk, dat nog geen drie jaar duurde (Stijntje stierf op 23 februari 1867 in Schoterland) werden twee kinderen geboren.

Hij hertrouwde op 6 oktober 1869 in Groningen met Jantje Meyer, een nicht van zijn eerste vrouw, geboren op 28 augustus 1840 in Beetgum, dochter van dominee Jacobus Meyer en Lammigjen Holthuis, met wie hij nog vier kinderen kreeg. Op 5 februari 1896 bevestigt Klein zijn jongste zoon, Jacobus Lambertus in Beetgum in het ambt van predikant.

Roelof was, voor hij naar Gasselte kwam, predikant in Hoornsterswaag en Lutkewierum. Op 12 november 1890 verruilde hij Gasselte voor Hardegarijp, waar hij op 1 mei 1902 met emeritaat gaat.

Kort nadat Klein naar Hardegarijp is vertrokken laat hij, op 28 februari 1891, in de pastorie in Gasselte nog 15.000 kilo goed gewonnen gemestlandshooi en een partijtje rogge publiekelijk verkopen.¹

---

¹ 21 februari 1891 Nieuwe Veendammer Courant .

Roelof stierf op 15 januari 1907 in Edam, waar zijn jongste zoon woont. Zijn vrouw Jantje was vier jaar eerder, op 7 februari 1903, overleden in Heiloo.

Zoon Jacobus

De zoon van Roelof, Jacobus Lambertus, geboren in Niekerk op 7 juli 1870 en overleden op 10 februari 1945 in Edam, zette de familietraditie om predikant te worden voort. Hij stond o.a. in Beetgum, Oosterwolde, Castricum en Edam. Jacobus was betrokken bij de Hogerhuis-zaak.

Jacobus Klein.

Hogerhuis-zaak

Eind negentiende eeuw ging in het dorp Britsum (Friesland) de mare dat boer Haitsma veel geld bezat. Op 5 december 1895 drongen drie gemaskerde mannen zijn woning binnen. De mannen werden door Haitsma en de daar logerende broer van zijn huishoudster betrapt. Er ontstond een handgemeen. De inbrekers namen met lichte verwondingen de vlucht. Zij renden naar Beetgum.

Op 6 december arresteerde de politie de drie broers Keimpe, Wybren en Marten Hogerhuis uit Beetgum, zonen van Wybren Luimes Hogerhuis (strijkgeldschrijver en koemelker) en Japke Keimpes Faber (winkelierster). Strijkgeld is een bedrag dat de verkopende partij op een veiling kan uitloven aan de hoogste bieder. Motief voor het ter beschikking stellen van zo'n bedrag is dat men het bieden op de veiling wil stimuleren.

De drie broers werden beschuldigd van de mislukte roofoverval en door de rechtbank in Leeuwarden veroordeeld tot respectievelijk 12, 11 en 6 jaar gevangenisstraf. Het strenge vonnis was omstreden; socialisten, waarvan er in de omgeving velen waren, spraken van klassenjustitie.

De zaak kreeg een vervolg en tijdens het hoger beroep doken er drie andere verdachten op. De broers verloren het hoger beroep, waarna nog weer anderen zich met de zaak gingen bemoeien. Een van hen was dominee Jacobus Klein die naar justitie stapte, nadat een zekere Klaas Stienstra en Eeltje Ringia hem onder geheimhouding hadden verklaard dat zij de daders kenden.

Met kennelijke tegenzin maar op ministeriële bevel begon officier van justitie G.J.Ph. graaf Schimmelpenninck nu een nieuw onderzoek. Het resultaat was dat slechts datgene werd aangevoerd wat de bestaande bewijsvoering ondersteunde en andere verklaringen als socialistische laster werden aangemerkt. Een tweede nader onderzoek, weer op last van de minister, had geen ander resultaat. Ook niet nu Klaas Stienstra en Eeltje Ringia tegenover de justitie hadden toegegeven dat zij wisten dat Van Dijk, Dijkstra en Alberda de daders waren. Ook toen zelfs Troelstra zich met de zaak ging bezighouden, werd het oorspronkelijke vonnis niet herzien. Enig rechtsherstel heeft nooit plaatsgevonden.²

---

² <https://socialhistory.org/bwsa/biografie/hogerhuis>